לו) [מים לוג. ע"ם עמו. כרימות ח:], כו שבת קלו. בילה ו:, גו בילה כו:, ד) נדה מ. ע"ו כג:, ה) צ"ל

גניחותיה, ו) ובחים עד:, 1) רש"ל מ"ו, ה) [גי' הרי"ף

עייף מיעף וכן גרסת ערון

מודה רבי שמעון לענין קדשים. לא הוה לריך כאן לדברי רבי יוחנן דבבכור עסקינן דתלי רחמנא בפטר רחם וקדשים גופייהו לא יליף ר"ש אלא מבכור לידה לידה כדאמר בריש יולא

דופן (מדה דף מ.) ולרבותא נקט הכא כל קדשים: עמדה אינה

צריכה מעת לעת אבל בדיקה ודאי בעיא. אבל לא עמדה בעיא ודאי מעת לעת ובעיא נמי בדיקה כדתנן לקמן (דף נו.) דרסה וטרפה בכותל או שריללתה בהמה לריך מעת לעת ואמר בגמרא משום ר"א בר' ינאי אחת זו ואחת זו לריכה בדיקה וא"ת והא תניא בפ' התערובת (בובחים דף ע:) נתערבה בשור שנעבדה בו עבירה בכלאים ובטרפה ובגמרא (דף עד:) פריך האי טרפה היכי דמי אי דידע ליה לשקלה אי דלא ידע ליה מנא ידע ומשני ר"ל דאיערב בנפולה ופריך בנפולה לבדקיה ומשני קסבר עמדה זריכה מעת לעת הלכה לריכה בדיקה והשתא על כרחך עיקר שינויא לא הוי מעמדה לריכה מעת לעת דאכתי ליבדקיה בהילוך ועוד דכיון דמעת לעת סגי אמאי קתני ירעו עד שיסתאבו אלא עיקר שינויא מהלכה לריכה בדיקה וכיון דחין מרויח שום דבר במה שאומר עמדה לריכה מעת לעת ל"ל למימר הכי הא כ"ע מודו הכא דעמדה אינה לריכה מעת לעת ונראה דגרסי׳ התם עמדה אינה לריכה מעת לעת אע"ג דלא לריך ליה התם נקטיה אגב הלכה בעיא בדיקה0: הלבתא היכא דנפלה מן הגג בו'. הא דלא קאמר הלכה כרב יהודה בריסוק אברים משום דבעי לאשמועינן דוקא עמדה למעוטי פשטה ידה לעמוד וננערה לעמוד:

זומרא הכי אמרינן משמיה דרב פפא יצריכה קטניות בדיקה כנגד בית החלל כולו א"ל הונא מר בר בריה דרב נחמיה לרב אשי סימנין מאי א"ל "סימנין קשין הן אצל נפילה אמר רב יהודה אמר שמואל "עוף שנחבם על פני המים כיון ששם מלא קומתו דיו יולא אמרן אלא ממטה למעלה אבל מלמעלה למטה מיא הוא דאשפלו ואי מיא קיימי לית לן בה יואי שרא ציבי וקדמיה הא קדמיה לגלימא מתיח חיישינו דלא מתיח לא חיישינו ייעוף ומעופף לא חיישינו איזלא ומקרבי קיטרי חיישינן לא מקרבי קיטרי לא חיישינן כיתנא דעביד בטוני

חיישינן דהאי גיסא ודהאי גיסא לא חיישינן אסורייתא חיישינן כיתנא דדייק ונפיץ לא חיישינן דייק ולא נפיץ חיישינן דעביד ביזרי כיון דאיכא ביה קטרי חיישיגן דקתא חיישיגן דקדקתא לא חיישיגן נברא חיישינן תימחתא לא חיישינן קיממא נהילא חיישינן לא נהילא לא חיישינן חול

> . כשרוצין לשוחטה: גניחותיה כלומר קולו נשמע כמו שהיה מרוסק: ³) הכה על ראשה כלומר המטה שהכה אותה היה ארוך שמגיע מראשה ועד זנבה או הכה בזנבה והיה ארוך שהגיע לה עד ראשה אין חוששין לריסוק איברין . משום חוט השדרה ואי שלים חוטרא אפלגא דגבה כלומר שהיה המטה קצר דשלים אפלגיה דגבה חוששין היכא . רשלים חוטרא דלא נפסק חוט השדרה. ואי אית ביה קטרי חוששין אפי׳ היה ארוך המטה שהלכה לה מראשה ועד זובה חיישינן לריסוק אייברין משום קיטרי ואי מחייה אפסקיה כלומר דאם היה (כלי) מכה לרחבה שלא הכה לארכה מראשה לזובה חיישינן שלא יפסיק חוט השדרה: בדיקה ודאי בעיא. כלומר אם הכה אותה או נפלה והיה חושש משום ריסוק איברים. ועמדה אינה צריכה לשהות מעת לעת אבל בדיקה בעיא דלא יהא בה אחת מי״ח טרפות. פשטה יד לעמוד אע״פ שלא עמדה. עקרה רגל להלוך כו' כלומר מה דאמרינן הלכה אפי׳ בדיקה נמי לא בעיא

מטמא בויבה. אם ילא ממנו זוב: ואי ס"ד יש בו משום ריסוקי אברים. הרי חולה הוא וזו אחד משבעה דרכים שהזב נבדק בהן דזב אינו מטמא באונס [כריתות ח:] דכתיב (ויקרא טו) זב מבשרו שיהא בשרו כמות שהוא שלם ולא באונס: דרך דופן. ע"י סם ובין הוא ובין

בערך עף ג'ן, ע) [ויקרא נבערך עף ג'ן, ע) [ויקרא יב], י) [שם כב], ל) [עי׳ ב"י יו"ד סי" נח ד"ה ועוף], () [ועי" מוס' ב"ק נ: בד"ה

בטוד"ה [בטו"ד]. חבוט. .[אישקו"ש] פופידי"ש. חבילות

לעזי רש"י

מוסף רש"י

מבשרו. מכח אכרו ומתוקף ילרו (בריתות ה:). וממוקף יכרו (בריתות וז).
שוחטין אותו ביום
טוב. ואינו מועקס סהר

נין השמשות נמי היה
מוכן אגב אמו (שבת
קדו.. ושוין. ר' יסודס
וורי שמעון שנחלקו ברואין
מומן דייאר ביום מומים מחוון בייאר מומים מחוון מחוון הייאר מחוון מומים מחוון שנואר מומים מחוון שנואר מומים מומ מומין ביו"ט במסכת בילה, . שאם נולד הוא ומומו ומותר לבקר מומו ביו"ט, דלא דמי כמתקן ביו"ט דלא איתחוק באיסורא מיתחוק באיסורא שאין בוה משום (00) מיקון ומשום דין, שלח מעולם, וכדמוקי לה לקמן כגון דיתבי דייני כגון דיתני דייני התס (ביצה כו:). מודה היה ר"ש לענין קדשים. דכמת שילאה דרך דופן פסולה לקרנן, דגני פסולה לקרבן, דגבי טומאה וטהרה דאמו הוא דהאמר ר"ש מריבוי הכתוב לקטתו ליש מולבה הוסיף אם נקבה מלד, הוסיף לך הכתוב לידה אחרת לרבות יולא דופן, אבל שאינו קדוש. קדושת הגוף אלא כשאר קדשים שקדם מומן להקדשן דלא קדשי אלא כעצים וכאבנים לדמיהם ויולאין לחולין ליגוו וליעכל (נדה מ.). עמדה. על רגליה (זבחים עד:). קיטמא נהילא. שהיח

רבינו גרשום (המשך) פשטה רגל להלוך אע״פ כנגד בני מעיים שלא תהא ריסוק: קשין הן אצל לא חיישינן בסימנין שיהו מרוסקין: עוף שנחבט על פני המים כלומר וחיישינן משום ייי סכן מטום ייטוק איברים כיון ששט קומתו דיו ממטה למעלה כלומר דשט ממטה למעלה למים אבל בדרך הליכתן של מיא הוא דקא משפלו ליה וחיישינן משום ריסוק יין, איברים. ואי איכא צביא כר׳ כלומר ואי איכא חתיכה של עץ במים דשף בקרוב לעוף וקדמיה ו שןי בקודב לעוף וקו מיוה העוף לחתיכה של עץ איהו הוא דקא מסגי י ולא חיישנא. גלימא מתוח שהיה מתוח באויר ונפל העוף עליו חיישינן משום

אמו חיין ואין לומר שלאחר שמתה

אמו הוליאוהו דקיי"ל במסכת נדה מטמא בזיבה ואי ס"ד יש בו משום ריסוקי (דף מד.) הוא מיית ברישא: עגל אברים שאיקרי כאן מבשרו ולא מחמת אונסו שנולד בי"ט. אין כאן משום מוקלה הכא במאי עסקינן כגון שיצא דרך דופן ת"ש שהרי מוכן היה אגב אמו ושוחטין "עגל שנולד בי"ם שוחמין אותו בי"ם ה"נ אותו בו ביום. אלמא משום ריסוקי אברים נמי לית ביה: ושוין. תנאי כגון שיצא דרך דופן ת"ש יושוין שאם נולד דפליגי במסכת בילה (דף כו:) גבי הוא ומומו עמו שזה מן המוכן וכי תימא ה"נ בכור שנולד בו מום בי"ט ושוין שיצא דרך דופן דרך דופן מי קדוש והא "א"ר יוחנן ימודה היה ר"ש לענין קדשים שאינו דאפילו האוסר בנולד בו ביום מום משום דמוקלה היה בין השמשות מחמת קרוש הב"ע שהפרים על גבי קרקע ואמר ר"ג איסור קדשים בחוץ אבל אם נולד יבית המטבחים אין בו משום ריסוקי אברים היום ומומו עמו מוכן הוא שלא נאסר יההוא תורא דנפל ואישתמע קל יינגיחותיה מעולם דהא במעי אמו היה מוכן על רב יצחק בר שמואל בר מרתא שקל אגב אמו ומותר דבכור אינו קדוש עד משופרי שופרי אמרי ליה רבנן מנא לך הא שיולד וכשנולד הרי מומו עמו וראוי לישחט בחוץ: דרך דופן מי קדיש. א"ל הכי אמר רב צפרניו נועץ עד שמגיע בבכורה דבעינן מום לישחט במדינה: לארץ יא"ר יהודה אמר רב העמדה אינה מודה ר"ש. אע"ג דפליג במסכת נדה צריכה מעת לעת בדיקה ודאי בעיא יהלכה (דף מ.) גבי יולא דופן ואמר הרי אינה צריכה בדיקה רב חייא בר אשי אמר הוא כילוד ויושבת עליו ימי טומאה אחת זו ואחת זו צריכה בדיקה אמר רב וטהרה התם הוא דאיתרבאי מואם ירמיה בר אחא אמר רב פשמה ידה לעמוד נקבה תלדש לרבות יוצא דופן אבל אע"פ שלא עמדה עקרה רגלה להלך אע"פ לענין קדשים מודה שאינו קדוש דכתיב כי יולדי פרט ליולא דופן שלא הלכה ורב חסרא אמר ניערה לעמוד (לעיל דף לח:): הכא במאי עסקינן. אע"פ שלא עמרה "(והלכתא היכא דנפלה מן הא דקתני מותר בו ביום ולא חיים הגג בדלא ידעה ועמדה ולא הלכה צריכה לריסוק הברים: כגון שהפרים ע"ג בדיקה ואינה צריכה מעת לעת ואם הלכה קרקע. ננער לעמוד ותחב פרסותיו אפילו בדיקה נמי לא צריכה) אמר אמימר לעמוד דאמרינן לקמן גבי נפולה עמדה מנפילתה אינה לריכה מעת משמיה דרב דימי מנהרדעא נפולה שאמרו לעת: בית המטבחים. כשמפילין צריכה בדיקה כנגד בני מעיים אמר ליה מר אותו לארך לשוחטו אפילו ממקום גבוה: דנפל. בבית המטבחים: קל גניחותיה. כמו (ב"ק דף פ.) גונח מלבו פלינדרי"ש בלע"ז. שנשמע קול יללתו כשנפל: מנא לך הא. דלא חיישת לריסוק: לפרניו נועץ. כשהוא אשוהה ליפול כל שעה הוא מתחוק בלפורניו עד שאינו נופל מגובה: עמדה. אמתניתין קאי שנפלה מן הגג ועמדה ולא הלכה אינה לריכה

משום החבט שנתפרקו פרקיה וחוליותיה ואם הלכה אפילו בדיקה לא בעיא: אע"ג דלא עמדה. ואינה לריכה שהייה מעת לעת: ננערה לעמוד אע"פ. שלא פשטה ידה אלא נתחוקה ורלתה לעמוד: היכא דנפלה מן הגג. בלא ידעה דאי ידעה הא אמרינן וע"אן דאמדה נפשה: כנגד בני מעיין. שמא נקרע רוב החיצונה או ניקבו הדקין: כנגד כל החלל. משום שבירת רוב צלעות או עקירת חוליות: סימנין מאי. מי בעי בדיקה שמא נעקרו: עוף שנחבע. שונפל על כרחו על פני הנהר ואיכא למיחש לריסוק: כיון ששע מלא קומסו. הוה ליה כהליכה שאינה לריכה בדיקה: ואי מיא דקיימי. כגון אגמים: לים לן בה. דאפילו מלמעלה למטה שפיר דמי²: ואי שדי ליבי. ואם היו קסמי עלים מושלכין בנהר: וקדמיה. איהו לליבי שמלמעלה למטה אפילו במיא דלא קיימי שרי דכיון דקדמיה איהו לליבי איהו דקא שט: גלימא. פרוש על גבי יחדות באויר: ומסיח. שפיר ונפל עוף עליו: חיישינן. לריסוק ובעי שהייה דכיון דמתיח שפיר קשה הוא: עוף ומעופף. ואם כפולה הטלית ואפילו מתוחה: לא חיישינן. דאינה נמתחת יפה: איולא. עוף שנפל ברשת הפרושה באויר: אי מיקרבי קיטרי. קשרי החוטין שבהם סמוכין זה לזה תמיד: חיישינן. שמא הקשרים רסקוהו: ריחנא דעביד בטוני. פשתן העשוי חבילות חבילות: חיישינן. שהרי קשה הוא: דהאי גיסא ודהאי גיסא. אם נפל על לדי החבילה מכאן ומכאן בהשמטה: לא חיישינן. דכי מטי עלייהו משתריק ומשתמיט ולא מלקי ליה: אסורייסא. חבילות של קנים: **ריסנא דדייק (ונפיץ**). חבוט בטוד״ה בלע"ז: ונפיץ. אשקוש"ה: לא חיישינן. אם שטוח על גבי קרקע ונופל עוף עליו: דייק ולא נפיץ. שברי הגבעולין מלקין העוף: דעביד ביורי. פופיד"ש אפילו דייק ונפיץ חיישינן משום קטרי דאית ביה: דקסא. נעורת שברי גבעולין הננערין מן הפשתים כשמנפלין אותו: חיישינן. אם נפל עוף עליהן: דקדקתא. דקה מן הדקה וגם היא נעורת: לא חיישינן. אם יש ממנה כרי על גבי הקרקע ונופל עוף עליהן לא חיישינן לפי שהיא רכה: נברא. סיב הגדל סביב הדקלים ומייבשין אותו ונחלק לרצועות ומפשילין ממנו חבלים וכל זמן שלא נעשה רצועות הוא קשה: **סימחהא**. לאחר שחלקוהו לרצועות להאי נברא כמו שעושין לקליפת עץ הקרוי טי״ל: **קיעמא נהילא**. מרוקד בנפה נכבש ונעשה קשה: לא נהילא. אינו נכבש וכל שעה הוא שטפוף ואינו קשה:

העוף עליי חיישינן משום רוסק לא מתיח לא חיישי׳ דרך אצל נפילה. עייף ומיעף לא חיישינן כלומר ואי כפול לא חיישינן דרך הוא. איזילי ומקרבי (כמו קטרי) קיטרי חיישינן למישלש בלע"ז ומקרבה קיטרי שמקרבין האיזלי זה לא חיישינן דאמרינן על קיטרי נפל אבל לא מקרבי קיטרי אמרינן בינתים נפל. כיתנא דדייק ולא נפיץ חיישינן דקשה הוא ולא משריק דעביד ביותר חיישינן כלומר אם יש לו גבעלין. 2) דעביד (כשתי חבילות) מהאי גיסא ומהאי גיסא לא חיישינן כלומר איטוני מרחקי מהדדי לא חיישי׳ דאמרי׳ בינתיים נפל: דקתא חיישינן דק דקתא לא חיישינן. עפר או היסוק בינה איסוג מהודיק מהודי לאיזה היסודים האמנה בנודם מבריק קומא היסוק בינן קרוקה איזה היסוק מבריק המחתא תיחוח זו רק דקתא לא חיישינון רמשריק רעביד כי זגא חבילה: והילא חיישינן שעשויה ככברה ודאי לא משריק תמחתא חיישינן דבר שגדל סביב העץ שקורין טיל ומתקנין אותו לצורך חבלים ומותחין אותו כעין רצועות והכי קאמר אי מתוקן ומתיח חיישינן דלא שריק נברא לא חיישינן כלומר נברא גדל בדקל: בר מחמיצי וחיפצי כלומר גריסים ועדשים דחיישינן

שהייה מעת לעת: אבל בדיקה בעיא.

בחוט השדרה ובשבירת רוב ללעות

ובעקירת חוליא. והיכא דלא עמדה

אפילו בדקנוה ונמלאת שלמה טרפה

קמו א מיי׳ פ״ב מהל׳ יו״ט הל״א סמג לאוין עה טוש"ע או"ח סי מלח סעי׳ ה:

תמו טעי ים: קמו ב מייי פ"ג מהלי אסורי מזכח הל"ד והלכה יא:

קמח ג ד מייי פ״ט מהלי שחיטה הלי״ב סמג עשין סג טוש"ע יו"ד סימן נח סעי' י: קמט ה מיי' שם הל"ט מוש"ע שם סעי

קב ו מיי שם טוש״ע שם :סעי׳ ו קנא ז ח מיי׳ שם הלי״ו והלכה יח טוש״ע

שם ס"ג: קנב טי כ מיי שם הלט"ז טוש"ע שם

סעי׳ ז: סעי׳ ז: קנג ל מיי׳ שם פ״ט הלי יד טור שם:

שימה מקובצת

ל] צפרניו נועץ כשהוא שוחה ליפול כל שעה: עוף שנחבט שנפל איהו לציבי אפי׳ מלמעלה למטה כו' איהו הוא דקא שייט הס"ד: **ד]** כרי ע"ג הקרקע ונפל עוף עליהן: ל] טפוף ואינו קשה. נ״ב נ״א בס״י רפוף:

רבינו גרשום

הבהמה נופלת לארץ מן תניא דמסייעא ריסוק. אדם בן יומו אום בן יומו ר תניא דמסייעא ל) דבית הרחם איז בו משום רסוק . דאדם בן יומו שמיד שנולד מטמא בזיבה ואין חוששין לריסוק ואין . איברים דאם חוששין ולא מחמת אונסו. הכא במאי עסקינן כגון שיצא דרך דופן אפי' תימא בית הרחם יש בו משום ריסוקי איברים ולא תסייע ליה מהא ברייתא דתינוק דמיטמא בזיכה דהכא במאי עסקינן כגון שיצא דרך דופן. מיתיבי עגל שנולד ביום טוב שוחטין אותו ביו״ט כלומר ואי אמרינן יש בו משום ריסוקי איברים אמאי שוחטין אותו ביו"ט הכא במאי עסקינן כגון שיצא דרך דופן . ראין בו משום ריסוקי ישוין שנולד ומומו עמו כלומר בכור אם נולד ומומו עמו שזה מן המוכן (ואמר) דיכול לשוחטו ביו"ט. ואי דופן ואי דרך דופן בכור מי קדוש דרך כגון שהפריס ע"ג קרקע כו׳ לעולם לא מוקמינן שיצא דרך דופן. והכא במאי עסקינן עגל שנולד במא צסקים עגל שחוטין אותו ביו"ט שהפריס ע"ג קרקע דודאי אם היה מרוסק לא היה עומד ע"ג קרקע: בית המטבחים אין בו משום ריסוק איברים כלומר כשמפילין הבהמה